

ตอนที่ 3 ข้อมูลสนับสนุนการจัดการศึกษา

ผลการรวบรวมข้อมูลที่จัดเก็บจากผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง รุ่นปี การศึกษา 2557 – 2558 ที่ได้ความร่วมมือสำรวจข้อมูล สรุปได้ว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รุ่นปี การศึกษา 2557 – 2558 จำนวนทั้งสิ้น 1,430 คน มีบัณฑิตร่วมมือกรอกข้อมูล จำนวน 1,292 คน คิดเป็นร้อยละ 90.35 ของบัณฑิตทั้งหมดที่จบการศึกษา ซึ่งถือเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมด และหากพิจารณาถึงข้อมูลที่ใช้สนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) รายวิชาที่ควรเพิ่มหรือความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ

จากข้อมูลสารสนเทศที่แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามภาวะการปฏิบัติงานทำของบัณฑิต ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปี 2558 เมื่อจำแนกตามรายวิชา ตามความคิดเห็นของบัณฑิตที่กรอกข้อมูลจำนวน 1,292 คน และมหาบัณฑิตที่กรอกข้อมูลจำนวน 30 คน สรุปได้ว่า

1.1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 736 คน คิดเป็นร้อยละ 56.97 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นที่ควรเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.2) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 404 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นที่ควรเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.3) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนบัญชี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 11.22 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นที่ควรเรียนบัญชี จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.4) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นที่ควรเรียนการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.5) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนการฝึกปฏิบัติจริง จำนวน 460 คน คิดเป็นร้อยละ 36.45 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นที่ควรเรียนการฝึกปฏิบัติจริง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.6) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ควรเรียนเทคนิคการวิจัย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 6.04 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มี

ความคิดเห็นว่าควรเรียนเทคนิคการวิจัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

1.7) บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าจะเรียนอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 ของบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด และบัณฑิตระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นว่าจะเรียนอื่น ๆ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ของมหาบัณฑิตที่กรอกแบบสอบถามทั้งหมด

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาวิชาเรียน

จากข้อมูลสารสนเทศที่แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปี 2558 พิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี แสดงดังตารางที่ 1.168

ตารางที่ 1.168 แสดงข้อเสนอแนะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียน

ลำดับ	รายการ
1	ภาษาอังกฤษ ควรเน้นทักษะในเรื่องการฟัง พูด มากกว่า แกรมม่าซึ่งใช้งานจริงน้อยมาก - ในกลุ่มวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ควรเพิ่มการพัฒนาด้วยเครื่องมืออื่นๆ ที่ทันสมัยและนิยมใช้งาน เช่น c#,PL/SQL/Microsoft SQL Server2008/Java/Jquery/Ajax ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก
2	อยากให้หลักสูตรการสอนมีความละเอียด ครบถ้วนมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน
3	up date หลักสูตรให้ทันสมัยหน่อยครับ
4	เรียนแล้วได้ความรู้ไปใช้ในการทำงานได้จริง
5	ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกงาน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจหลักปฏิบัติในการทำงานมากขึ้น และควรเลือกสถานที่ฝึกงานที่สามารถเรียนรู้ถึงการงานจริงๆ
6	ควรเน้นการเสริมภาษาอังกฤษเข้ามามีส่วนร่วมในทุกวิชาที่เรียนเพื่อให้ศึกษาค้นคว้าและฝึกฝนจนสามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้เป็นอย่างดี
7	ควรได้ไปศึกษาดูงานหลายๆที่
8	ควรให้ วิชาที่เรียน มีเนื้อหาปฏิบัติให้มากกว่า ทฤษฎี เนื่องจาก จะได้เสมือนการทำงานจริงๆ
9	อยากเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศหลายๆ ทั้งภาษาอังกฤษ จีน เป็นต้น
10	หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่สามารถทำให้เราเรียนรู้อะไรได้หลายอย่าง ทั้งนอกตำราและในตำรา อีกทั้งยังฝึกให้ตัวนักศึกษาเองสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง
11	อยากให้เพิ่มชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษและภาษาจีนให้มากกว่านี้ เพราะปัจจุบันภาษาต่างประเทศสำคัญเป็นอย่างมาก
12	ควรปรับปรุงหลักสูตรทางด้านวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้สำหรับสื่อสารในชีวิตประจำวันให้ดีกว่านี้
13	สำหรับหลักสูตรของสาขาวิชานี้จะมุ่งเน้นให้ในเรื่องของภาษาโดยเฉพาะในส่วนของวิชา

ลำดับ	รายการ
	ภาษาต่างประเทศเพราะการทำงานจะต้องพบเจอลูกค้าที่เป็นชาวต่างชาติ และการลงมือปฏิบัติงานอย่างแท้จริง รวมไปถึงภาคปฏิบัตินอกสถานที่
14	ควรเจาะจงเนื้อหาในรายวิชานั้นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกับนักศึกษามากยิ่งขึ้น
15	ระยะเวลาฝึกงานน้อยเกินไป เกี่ยวประสบการณ์ไม่ได้เยอะเท่าที่ควร
16	พัฒนาการวิจัย
17	หลักสูตรในการเรียนมีความชัดเจนและตรงตามสาขาวิชาที่เรียน
18	อยากให้เพิ่มหลักสูตรของแต่ละวิชาให้มากขึ้น
19	ควรเพิ่มหลักสูตรภาษาอังกฤษมากขึ้น
20	ควรเน้นวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เพื่อความเป็นสากล
21	ควรเพิ่มการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพราะ ปัจจุบัน ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นมากต่อการทำงานในอนาคต
22	ควรเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษ
23	ควรเพิ่มวิชาเรียนเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์
25	ควรเพิ่มรายวิชา ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ เพราะสามารถนำมาใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน
26	ควรเพิ่มตารางสอนนอกเวลาเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และเพิ่มเติมหาความรู้ให้ตัวเองอยู่เสมอ
27	อยากให้เพิ่มภาษาอังกฤษสำหรับสื่อสาร
28	ควรมีการเพิ่มเวลาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มากขึ้น
29	หลักสูตรที่เรียน คือ ภาษาจีน อยากให้มีการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน มีสื่อเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทักษะทางด้านภาษามากกว่านี้ เช่น ซีดี วีดีโอ บทเรียนที่เน้นการฟัง มากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว
30	อยากให้มีทุนแลกเปลี่ยนไปเรียนที่จีนประมาณ 1 ปีค่ะ
31	ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจนไม่ปรับเปลี่ยนบ่อย
32	ภาษาจีนเป็นวิชาที่เรียนแล้วสนุกได้ความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการใช้ภาษาสื่อสารกับคนต่างชาติได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและการสัมผัสภาษาจีนจากคนต่างชาติได้พูดคุยสื่อสารและเรียนรู้ภาษาของกันและกันและช่วยเหลือกันโดยไม่หวังผลตอบแทน
33	อยากให้ปรับปรุงเรื่องของตำราการเรียนการสอนให้ทันสมัยทันสมัยมากขึ้นอยู่เสมอๆ เน้นเรียนแล้วได้เอาไปใช้งานจริง เรียนแล้วได้เจอในชีวิตประจำวัน เน้นการใช้งานจริงมากกว่าหลักการ
34	ควรเน้นหรือสร้างพื้นฐานภาษาตั้งแต่ปี 1 เลย
35	เน้นภาษาอังกฤษ อยากให้เพิ่มภาษาอื่นๆอีก เช่น จีน ต้องอ่านออกเขียนได้พูดคุยสนทนารู้เรื่อง
36	สาขาวิชา ควรเน้นให้นักศึกษามีโอกาสได้สื่อสารภาษาต่างประเทศกับเจ้าของภาษามากขึ้น

ลำดับ	รายการ
	หรือไม่ก็น่าจะมีหลักสูตรภาษาอังกฤษ ที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด เพราะสาขาวิชานี้เมื่อจบออกมา ถ้าทำงานสายตรงเลยต้องใช้ภาษาเป็นส่วนใหญ่
37	การที่ให้นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติงานจริง ในระหว่างการเรียน และเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อเปิดประสบการณ์ใหม่ๆให้กับนักศึกษา
38	ควรเน้นภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนให้มากขึ้น
39	ผมอยากให้สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีการเน้นเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการประกอบอาชีพ เช่น การบำรุงรักษาเครื่อง การใช้โปรแกรมการทำงานมาตรฐานสากล และเน้นการไปใช้ในชีวิตรจริง และได้รู้จริงมากกว่าสาขาวิชาอื่น
40	ควรมีการเรียนแบบภาษาอังกฤษ เป็นหลัก เพราะเนื่องจากภาษาจำเป็นต่อการทำงาน
41	ควรเรียนตามหลักสูตร 4 ปี เนื่องจากนักศึกษาจะได้มีเวลาในการเตรียมตัวเรียนอย่างเต็มที่ และเวลาเรียนจะได้ไม่อัดแน่นจนเกินไป
42	เพิ่มภาษา
43	ควรเพิ่มวิชาศัพท์ช่างเบื้องต้น เพราะการทำงานต้องใช้จริง
44	ควรเปิดให้มีการอบรมให้มากขึ้น
45	อยากให้เพิ่มการฝึกทำวิจัย ทางการตลาดให้มากขึ้น
46	ควรเพิ่มวิชาการบัญชี เพราะจะได้ใช้ควบคู่กับหลักสูตร คอมพิวเตอร์
47	มีความเหมาะสมอยู่แล้ว
48	ควรเพิ่มภาษาอังกฤษให้มากขึ้นเนื่องจาก ในตอนนี้ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน
49	ควรเน้นวิชาภาษาจีนได้บุคคลธรรมดาและภาษาจีนได้นิติบุคคล
50	ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับ วิชาภาษาอังกฤษ และสารสนเทศ เพื่อที่ให้นักศึกษาสามารถนำมาประยุกต์กับการทำงานในปัจจุบัน
51	วิชาการควบคู่การปฏิบัติจริง
52	ควรมีการเรียนการสอนที่เหมาะสมไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป
53	บางวิชาอยากเกินไป
54	ควรเน้นหลักสูตรให้เรียนเป็นภาษาอังกฤษ
55	ควรมีวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน
56	หลักสูตรที่เรียนมา อยากให้มี วิชา ภาษาจีน เพราะเวลานี้ ภาษาจีนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นพอกับภาษาอังกฤษ เพราะตอนนี้มี นักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาเที่ยวประเทศไทย มากยิ่งขึ้น ควรให้นักศึกษาได้เรียน ภาษาจีน เพื่อที่จบมา อาจจะได้มีโอกาสทำงานกับคนจีนหรือว่า ไซในชีวิตประจำวัน
57	อยากให้มีการออกไปศึกษานอกพื้นที่บ้าง
59	ควรให้นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคที่จะนำไปสอนนักเรียนในอนาคตให้มีความรู้ที่แน่นจนสามารถนำความรู้มาใช้ในการทำงานหรือการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้กระจ่าง

ลำดับ	รายการ
	แจ้งในบทเรียนอื่นๆ
60	หลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียนควรเพิ่มเนื้อหาที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน เช่น ทักษะการใช้ภาษาไทยในที่สาธารณะชน เป็นต้น
61	ควรเน้นหลักภาษาไทยให้มากๆ เพราะมีความจำเป็นในการนำไปใช้ถ่ายทอดความรู้แก่เด็กนักเรียน
62	การเรียนครุศาสตร์มีคนจบมากการทำงานจึงยากต้องรอจังหวะการว่างงาน
63	สำหรับสาขาวิชาภาษาไทยอยากให้สอนเพิ่ม ในเรื่องของการคิดลายมือ(คัดไทย)
64	ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับภาษาได้มากที่สุด
65	ดีเยี่ยม เพราะสาขาวิชาได้จัดหลักสูตรที่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเป็นครู และช่วยให้บัณฑิตมีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ
66	ควรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศโดยตรง ภาษาต่างประเทศสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
67	ควรเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาที่เรียน เช่น สาขาภาษาอังกฤษ ก็เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
68	เพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาเอก
69	บางวิชา ไม่สามารถใช้ได้หรือได้ใช้น้อยมากในชีวิตจริง
70	สาขาควรเพิ่มหลักสูตรการเรียนพระพุทธศาสนาและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
71	อยากให้เพิ่มหรือสอดแทรกวิชาภาษาอังกฤษเข้าในหลักสูตรให้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน
72	ควรเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยให้สอดคล้องกับปัจจุบัน
73	อยากให้เพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษเข้าในหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น
74	เพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ทักษะของการปฏิบัติงานในชีวิตจริง
75	ควรจะมีการฝึกปฏิบัติจริงให้มากขึ้น
76	ดีมากเลยที่เดียวครับ
77	ควรมีหลักสูตรและสาขาวิชาเรียนที่ให้นักศึกษาได้มีอิสระในการเลือกบ้าง สัก 1-2 วิชาเรียน หรือสามารถเลือกวิชาเรียนในคณะอื่นได้ที่นักศึกษาสนใจ
78	เป็นวิชาที่สามารถนำไปใช้ในสังคมได้หลายด้าน เช่นการศึกษา การปกครอง และการพัฒนาสังคม
79	ควรมีวิชาให้นักศึกษาได้เลือกเรียนมากกว่านี้
80	ควรเพิ่มหลักสูตรที่ได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง
81	อยากให้เพิ่มหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น
82	ควรมีวิชาที่สอบเกี่ยวกับเนื้อหาการสอบบรรจุ
83	ดีเยี่ยม

ลำดับ	รายการ
84	ควรจัดให้มีการนิเทศน์ติดตามการสอน ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้บ่อยกว่าเดิม
85	อยากให้เน้นการสอนในเนื้อหาที่จะต้องนำไปใช้ในชีวิตจริงของการเป็นครู
86	หลักสูตรควรเน้นเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีความเข้าใจง่าย ผ่านกระบวนการทดลองในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในระดับ ประถม มัธยม ทุกเนื้อหา
87	ควรมีงานรองรับหลังจากเรียนจบ
88	รองรับการมีงานทำ
89	ควรมืออุปกรณ์และเครื่องมือทางการวิจัยที่ทันสมัยกว่านี้
90	หลักสูตรและวิชาที่เรียนค่อนข้างจะลจงตัวอยู่แล้วค่ะ ขอบคุณค่ะ
91	ควรเพิ่มการใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้นเนื่องจากปัจจุบันนี้ ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการใช้ต่อการทำงาน
92	หลักสูตรเสริมที่เอื้อต่อการทำอาชีพอื่นด้วยไม่ใช่เฉพาะในสาขาที่เรียนมา ซึ่งมีหลายคนที่ทำงานไม่ตรงกับสายที่เรียนมา
93	เป็นสาขาที่น่าค้นหาและมีความตื่นเต้นท้าทายในการเรียน
94	ควรมีสาขาวิชา Pure science เช่น สาขาวิชาเคมี ที่จบหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตเป็นต้น
95	ควรจะมีวิชาเลือกเสรีให้มากกว่านี้
96	อยากให้เสริมภาษาอังกฤษ
97	อยากจะทำให้เน้นด้านเนื้อหาในแต่ละวิชาให้เรียนรู้ได้มากกว่านี้
98	อยากให้มีการเรียนการสอนกับอาจารย์ต่างประเทศหรือวิชาอังกฤษให้มากกว่านี้
99	หลักสูตรการศึกษามีประสิทธิภาพที่ดีแล้ว
100	อยากให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
101	อยากให้ครูสอนเน้นหลักสูตรให้มาก
102	หลักสูตรการศึกษามีประสิทธิภาพได้แล้ว
103	เป็นหลักสูตรที่ดี ทำให้ได้รับทั้งความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาเล่าเรียน
104	ดีอยู่แล้ว
105	ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพิ่มมากขึ้น
106	หลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยกับปัจจุบันอยู่เสมอ
107	เพิ่มภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับ aec

เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียนของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท แสดงดังตารางที่ 1.169

ตารางที่ 1.169 แสดงข้อเสนอแนะของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท เกี่ยวกับหลักสูตรและสาขาวิชาที่เรียน

ลำดับ	รายการ
1	ควรจบมาแล้วได้รับการรับรองจาก ก.พ. แล้วได้ไปประกอบวิชาชีพครู
2	ให้มีภาษาในอาเซียน เช่น ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม เป็นต้น

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน

จากข้อมูลสารสนเทศที่แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปี 2558 เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สรุปได้ดังตารางที่ 1.170

ตารางที่ 1.170 แสดงข้อเสนอแนะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ลำดับ	รายการ
1	ควรเข้มงวดนักศึกษาในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียนในระหว่างคาบเรียน ซึ่งจะเป็ผลดีต่อนักศึกษา
2	สอนได้ความรู้และเข้าใจ
3	การสอนอย่างเข้มข้นของอาจารย์ทุกท่านดีอยู่แล้วค่ะ ฝึกให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ได้ลงมือทำให้มาก
4	ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควรเป็นไปอย่างเสมอกัน โดยเน้นทักษะทางวิชาการให้ก้าวไปพร้อมกับภาคปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ
5	ควรให้ มีการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ มากกว่าเรียนรู้ทฤษฎี
6	อยากให้เน้นเกี่ยวกับภาษาให้มากกว่านี้ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพต่อไป
7	อยากได้เจ้าของภาษามาเป็นอาจารย์สอนภาษานั้นๆ เช่น ภาษาอังกฤษก็เป็นอาจารย์ชาวต่างชาติมาสอน ภาษาจีนก็เป็นอาจารย์คนจีนมาสอน เพราะจะได้เรียนสำเนียงด้วย
8	อยากให้นักศึกษาที่เรียนในสาขาการท่องเที่ยวได้ลงมือปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เน้นภาคปฏิบัติการได้ลงมือทำอย่างแท้จริง เพราะจะใช้ประสบการณ์และการทำงานเป็นส่วนใหญ่ ถ้าผ่านงานในส่วนนี้หลายๆจะเป็นผลดีต่อนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา สามารถหางานทำได้ง่ายขึ้น
9	ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ
10	อยากให้เนื้อหาเพิ่มขึ้น และยกตัวอย่างในเรื่องที่เกี่ยวข้องมากกว่านี้
11	พยายามลงพื้นที่จริง
12	อยากให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาเพิ่มการเรียนการสอนมากขึ้นกว่าเดิม
13	ไม่ควรอ่านซีทให้นักศึกษาฟัง ควรเน้นเรื่องการลงมือปฏิบัติ
14	ควรให้นักศึกษาปฏิบัติงานนอกสถานที่จริงบ่อยๆ
15	ดีมาก

ลำดับ	รายการ
16	ควรสอนให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงมากกว่าสอนทฤษฎี
17	อยากให้สอนแบบลงมือปฏิบัติด้วยค่ะ
18	ควรมีการเรียนความรู้เกี่ยวกับ คำศัพท์ทางกฎหมาย
19	ควรจัดให้มีการปฏิบัติมากขึ้น ให้นักศึกษาแสดงความสามารถในการเรียน อาจมีการออกนอกพื้นที่ ให้ความรู้จริงในการสื่อสาร หรือมีการจัดบุคลากรครูที่เป็นชาวต่างชาติ (คนจีน) ให้กับนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1
20	ควรมีสื่อการสอนมากขึ้นที่ทันสมัยๆ
21	อาจารย์ทุกท่านสอนเก่งมากคอยอบรมสั่งสอนและให้คำปรึกษาเสมอเมื่อเรามีปัญหาไม่ว่าเรื่องอะไรท่านคอยช่วยเหลือเราเสมอมาคอยชี้แนะมอบแต่สิ่งดีๆให้เราเสมอขอบคุณคุณครูทุกท่านมากนะคะที่ทำให้ดิฉันมีความรู้ติดตัวในการดำรงชีวิต
22	เน้นปฏิบัติจริงมากกว่าการสอนในห้องเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจกับระบบการทำงานข้างนอกมากกว่าการเรียนรู้อยู่ในห้องเรียน เสริมความมั่นใจเวลาที่สำเร็จ การศึกษาไปแล้วต้องไปต่อสู้กับสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขันต่างๆมากมาย
23	อาจารย์ประจำสาขาสอนและให้ความรู้ดีมากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
24	ต้องการให้อาจารย์ผู้สอน สอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อนักศึกษาจะได้ทักษะในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น
25	อยากให้เพิ่มการเรียนการสอน เกี่ยวกับภาษาอาเซียน
26	ควรเน้นด้านภาษาให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเข้าสู่อาเซียน เมื่อน้องๆ จบไปจะได้รับมือกับภาษานั้นได้
27	มีการปฏิบัติจริงในรายวิชา
28	ควรเพิ่มวิชาการเรียนรู้การปฏิบัติงานจริง 1 ครั้ง/เทอม เพราะ นักศึกษาจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง
29	ควรสอนนักศึกษาเข้าใจกว่านี้ แล้วก็ให้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อที่ให้นักศึกษาสามารถเอาไปใช้ในชีวิตจริงได้
30	ควรเตรียมการสอน และวางแผนการสอน
31	การให้นักศึกษาได้เสนอความคิดเห็นของตนเอง
32	เพิ่มภาคปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานจริง
33	ควรมีกิจกรรมในห้องเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนวิชานั้น ๆ เพื่อไม่ให้นักศึกษารู้สึกเบื่อ
34	สอนไม่ค่อยเข้าใจ
35	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอนด้วย และมีการค้นคว้าด้วยตนเอง
36	อยากให้จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบปฏิบัติจริง
37	ส่วนการเรียน ควรจะสอน การใช้ภาษาคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารประจำวัน
38	ดี

ลำดับ	รายการ
39	ควรเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะในการปฏิบัติให้มากขึ้นและฝึกทักษะการใช้ภาษาให้เป็นอย่างดี เพื่อนำมาใช้ในการประกอบวิชาชีพ ควรฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ลงพื้นที่ในการศึกษาจริง เช่น การศึกษาดูงานจากโรงเรียนจริง เป็นต้น
40	อยากเรียนจบมามีสถานที่ทำงานรองรับ
41	เน้นการปฏิบัติจริง และเน้นในเรื่องที่จะใช้ในการทำงานในอนาคต
42	ควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับรายวิชานั้นๆ
43	คณะครูมีความสามารถและมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ช่วยให้เห็นเนื้อหาที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ทันที
44	อาจารย์ชาวต่างชาติและอาจารย์คนไทยบางท่านไม่สนใจด้านการเรียนการสอนอย่างที่ควรจะเป็น
45	ควรเน้นการนำไปใช้จริงมากขึ้น
46	ควรเน้นให้เรียนภาษาอังกฤษทั้งหลักไวยากรณ์และการสื่อสารไปพร้อมกันและเท่าๆกัน
47	อยากให้คณาจารย์หารือกัน เพื่อปรับปรุงระบบการสอนให้ตรงกับสาขาวิชา และสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต
48	ควรมีการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อฝึกความกล้าแสดงออก และการพูดหน้าชั้นเรียน
49	บูรณาการหลายๆสาระเพื่อให้เข้ากับAEC
50	วิชาที่เรียนควรสอดแทรกทักษะการใช้ชีวิตในสังคมให้มากกว่าที่ผ่านมา และให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบันด้วย
51	ดีมากเลยที่เดียวครับ
52	การเรียนการสอนควรเน้นการนำเสนอความคิดเห็นของนักศึกษาเยอะๆ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และควรมีการทำวิจัยหรือรายงานเยอะๆ เพราะนักศึกษาจะได้รู้จักตั้งคำถาม วิเคราะห์ ศึกษา และค้นหาคำตอบด้วยตนเองได้
53	ควรจะให้สิทธิกับนักศึกษาที่จะเลือกเรียนกับอาจารย์ที่ต้องการเรียนด้วย
54	ควรให้นักศึกษาที่เรียนในสาขาการศึกษามีการฝึกและปฏิบัติจริงอยู่บ่อยๆเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนไปประกอบอาชีพ
55	ควรเพิ่มเทคนิคการสอนให้แก่นักศึกษา
56	อยากให้แต่ละวิชาสอดแทรก เน้นภาษาอังกฤษให้มากขึ้น
57	ดีเยี่ยม
58	การเรียน การสอน ควรจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรจะใช้เทคนิคในการสอนที่หลากหลายรูปแบบเข้ามาช่วยในการเรียน การสอน เพื่อให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะส่งผลดีให้นักเรียนมากขึ้น
59	ควรเน้นการสอนโดยการปฏิบัติจริงและมีการสอบสอนอยู่เสมอ เพื่อให้นักศึกษาได้คุ้นเคยและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับ	รายการ
60	อาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำเป็นอย่างดี
61	สอนให้สามารถนำไปใช้จริง
62	ในการเรียนอาจารย์ได้ถ่ายทอดความรู้ให้เป็นอย่างดี
63	คณาจารย์ทุกท่านมีความรู้และเทคนิคการสอนเฉพาะตัวที่ดีอยู่แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวนักศึกษาว่าจะปรับตัวเองอย่างไรให้รับความรู้ได้มากที่สุดค่ะ
64	เพิ่มทักษะ การคิดและแก้ปัญหา ในชีวิตจริง
65	อาจารย์ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการเรียนการสอนและงานด้านการวิจัยเป็นอย่างดี
66	เพิ่มความละเอียดในการสอนวิชาหลัก
67	อาจารย์สอนดีมากเอาใจใส่นักศึกษาดี
68	อยากจะให้เน้นด้านการปฏิบัติให้มากๆ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด
69	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่ทันสมัย
70	มีสื่อการเรียนแบบใหม่และอยากให้มียุทธศาสตร์ให้มากขึ้น
71	อยากให้มียุทธศาสตร์ในการสอน
72	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่ทันสมัย
73	ได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน
74	ดีอยู่แล้ว
75	เหมาะสมและดีอยู่แล้ว
76	การเรียนการสอนควรเพิ่มเติมให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการเพิ่มมากขึ้น
77	เพิ่มภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับ aec

และเมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท สรุปได้ดังตารางที่ 1.171

ตารางที่ 1.171 แสดงข้อเสนอแนะของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ลำดับ	รายการ
1	ควรจัดการเรียนการสอนวิชางานวิจัยให้นักศึกษา มีความรู้และเข้าใจตั้งแต่ภาคเรียนแรก เพื่อพัฒนางานวิจัยให้สมบูรณ์ ในภาคเรียนสุดท้าย

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

จากข้อมูลสารสนเทศที่แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปี 2558 เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สรุปได้ดังตารางที่ 1.172

ตารางที่ 1.172 แสดงข้อเสนอแนะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

ลำดับ	รายการ
1	การฝึกงานและผลงานระหว่างฝึกนั้นมีผลต่อการรับพิจารณาเข้าทำงานเป็นอย่างมาก
2	มีการแจ้งกิจกรรมต่างๆแก่นักศึกษาอยู่เสมอๆ
3	ควรปลูกฝังให้นักศึกษามั่นใจในระบบการสอนของอาจารย์ และมั่นใจในตัวเองว่าจบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏก็ได้ด้อยกว่ามหาวิทยาลัยอื่นๆ
4	เน้นกิจกรรมจิตอาสาให้มากกว่ากิจกรรมบังคับ ซึ่งเห็นว่ากิจกรรมที่นักศึกษารวมกลุ่มทำกิจกรรมเกี่ยวกับจิตอาสา นักศึกษาจะมีโอกาสได้แสดงความรู้ ความคิด และความสามารถได้อย่างเต็มเปี่ยมมากกว่ากิจกรรมที่มีการบังคับให้ทำ
5	กิจกรรมเยอะ
6	คณะอาจารย์ควรเข้าร่วมกิจกรรมกับนักศึกษาและให้ความสำคัญ
7	อยากให้มึกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ของนักศึกษาให้บ่อยขึ้น
8	ดีมาก
9	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา
10	ให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากๆเพื่อเป็นการฝึกเข้าสังคมใหญ่
11	ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ
12	ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมอย่างแท้จริง ไม่ใช่มาแค่เพื่อให้ผ่านกิจกรรมเท่านั้น แต่ปลูกฝังด้วยจิตใจภายใน และควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้กับชมรมมากกว่านี้ เพราะบางชมรมเขาทำกิจกรรมจริง แต่บไม่เพียงพอ จึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอันดับต้นๆ
13	ควรมีกิจกรรมที่สร้างนักศึกษาหรือสนับสนุนกิจกรรมชมรมให้มากขึ้น เพื่อนักศึกษาจะได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจหรือความถนัดมากกว่าการบังคับให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเดียว เพราะจะไม่ดีที่สุด
14	กิจกรรมต่างๆที่ทางมหาวิทยาลัยได้ให้นักศึกษาเข้าร่วมนั้นมีความรู้มากในเรื่องของต่างๆที่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมได้แบ่งปันความรู้และโอกาสให้แก่นักศึกษา
15	ทางมหาลัยเคยจัดทำมาคืออยู่แล้ว
16	ควรมีการปฏิบัติจริงจากการเรียน และเน้นการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษให้มากขึ้น
17	กิจกรรมเน้นการพัฒนานักศึกษาคืออยู่แล้ว ควรส่งเสริมต่อไปเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาจริง
18	นักศึกษามีสิทธิออกความคิดเห็นและมีการสนับสนุนจากคณะ

ลำดับ	รายการ
19	ควรจัดกิจกรรมภายในคณะสาขาให้บ่อยๆ และพาจัดกิจกรรมนอกพื้นที่ 1 เดือน/ครั้ง
20	ออกกฎห้ามเล่นโทรศัพท์ในเวลาเรียน เพราะนักเรียนมั่วนแต่เล่นโทรศัพท์ในเวลาเรียนเลย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจ
21	หากิจกรรมที่ พัฒนาการทางด้านความคิด และฝึกจิตให้กับนักศึกษา
22	เหมาะสมอยู่แล้ว
23	ควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคมให้มากขึ้น
24	ไม่ต้องมีกิจกรรมมาก
25	กิจกรรมควรให้น้อยลง แล้วเน้นที่การเรียนมากกว่า
26	ควรมีกิจกรรมคุณธรรม
27	กิจกรรมนักศึกษาตอนนี้ ดีอยู่แล้ว ประธานนักศึกษาตอนที่ผมได้ศึกษาที่ มหาลัษราชภัฏ ลำปาง ได้ทำหน้าที่อย่างดี
29	ควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนา นักศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานจริงได้นอกสถานที่ไม่ใช่แค่ในมหาวิทยาลัย ควรมีรูปแบบ กิจกรรมที่น่าสนใจและสอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน
30	การเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ดี
31	ฝึกนักศึกษาเป็นวิทยากร เช่น ออกค่ายจัดกิจกรรมนอกสถานที่ให้กับเด็กในโรงเรียนต่างๆ
32	การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความกระตือ รือร้อนในการทำงานเป็นอย่างดี จึงช่วยให้บัณฑิตมีความคิดและเรียนรู้ซึ่งเป็นประสบการณ์ สำคัญที่ทำให้บัณฑิตกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาภายนอกตามลำพังได้เป็นอย่างดี
33	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมยังมีน้อยมากกก ควรจะประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม
34	จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ทำและกิจกรรมที่จัดควรสอดคล้องกับเอกของนักศึกษา
35	ส่งเสริมในเรื่องของคุณธรรมให้กับนักเรียนนักศึกษาให้มากๆ
36	ควรมีกิจกรรมที่พัฒนาด้านวิชาการให้แก่ักศึกษา
37	ดีมากเลยทีเดียวครับ
38	มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาหรือมีชมรมต่างๆ เช่น ชมรมท่องเที่ยว ชมรม ศิลปะ ชมรมดนตรี ชมรมทางด้านกีฬา อาทิ เทควันโด แบดมินตัน ฟุตบอล เป็นต้น เพื่อ ที่ว่านักศึกษาทุกสาขาในมหาวิทยาลัย สามารถที่จะเลือกเข้าชมรมที่ตนเองสนใจ ซึ่งจะทำ ให้ได้รู้จักนักศึกษาสาขาวิชาอื่นและเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
39	ควรจัดกิจกรรมที่ทำให้รุ่นพี่กับรุ่นน้องรักใคร่ และสามัคคีกัน และเป็นไปตามประเพณีดั้ง เดิม เช่น ประเพณีเดินขึ้นดอยม่วงคำ เป็นต้น
40	ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างความสามัคคีมากกว่านี้
41	ดีเยี่ยม
42	การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาควรมุ่งเน้นที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความสามัคคี และรักใน สถาบัน

ลำดับ	รายการ
43	ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นเลิศของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้มีเวทีในการแสดงออก
44	ควรให้ความสำคัญกับการวางตัวในสถานศึกษา การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การควบคุมอารมณ์ของตนเอง
45	กิจกรรมควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
46	ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
47	มีกิจกรรมให้หลากหลายและทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการจัดการให้ทั่วถึงทุกระดับชั้น
48	เนื่องจากกิจกรรมค่อนข้างเยอะ ระบบในการกรอกคะแนนกิจกรรมก็ค่อนข้างจะเสียบ่อย ดังนั้นคะแนนในการเข้าร่วมกิจกรรมจึงหายบ่อยๆ อยากให้ปรับปรุงแก้ไขด้วยค่ะ
49	เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาสาพัฒนา เพื่อจะฝึกให้ตัวนักศึกษาเองใช้ชีวิตอยู่ในสังคมการทำงานได้อย่างมีความสุข
50	เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เป็นการส่งเสริมการรักสถาบัน เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ให้แก่นักศึกษาก่อนเข้าเรียนระดับปริญญาตรี
51	ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย
52	ควรจัดหากิจกรรมเกี่ยวกับความสามารถพิเศษมาให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการสมัครงาน
53	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่น้อยลงกว่านี้
54	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่น้อยลงกว่านี้
55	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่มากกว่านี้
56	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่มากกว่านี้
57	ได้ประสบการณ์ในการทำกิจกรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนที่เรียนมาด้วยกัน
58	ดีอยู่แล้ว
59	เหมาะสมและเข้มข้นดีอยู่แล้ว
60	ควรพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐานให้แก่นักศึกษา เช่น การจัดการอบรม เพราะปัจจุบันมีการใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวันและในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ของมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท สรุปได้ดังตารางที่ 1.173

ตารางที่ 1.173 แสดงข้อเสนอแนะของมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

ลำดับ	รายการ
1	จัดกิจกรรมส่งเสริมการทำวิจัยของนักศึกษาให้เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ เช่น การประกวดผลงานวิจัย